

Vývoj pohledu na osoby s vadami sluchu

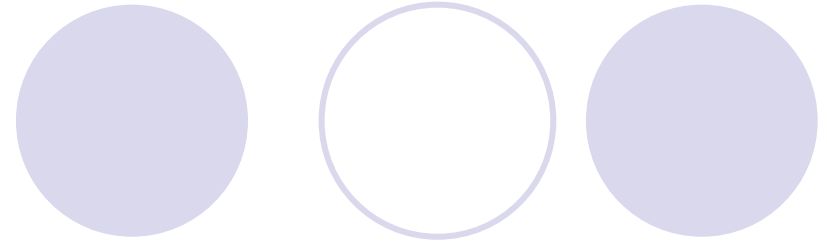
PhDr. Pavla Pitnerová
2009

Starověk

- **Starý zákon**, ve Druhé a Třetí knize Mojžíšově mluví o hluchých. Oddělení pojmů hluchý a němý.
- V 5. a 4. století př. n. l. se kladl velký důraz na komunikaci, na řeč a na výchovu ke správné řeči.
- **Hippokrates** – výklad fyziologie sluchu, související s vadou řeči – vadnou artikulací. Hluchoněmí se dokázali uplatnit v nejrůznějších řemeslech.
- **Isokrates**, se zabýval vztahem mezi řečí a myšlením.
- V té době se neslyšící neučili mluvit (proto označení hluchoněmí), a absence řeči jim ztěžovala až znemožňovala možnost začleňování do společenského života.
- **Aristoteles** „Ti, kdo neslyší od narození, nebudou mít rovněž řeči. Hlas jim určitě nechybí, nemají však řeči.“ neslyšící = nemluvící. nepřesný překlad: neslyšící = neschopný myšlení.
- **Marcus Tullius Cicero** vydal i spis „*O řečníkovi*“, ve kterém popisuje názory na řečnictví, výchovu řečníků, hlasovou hygienu, fyziologii řeči a již zmíněnými vadami řeči a sluchu.

Individuální péče

16. století.

- Mnich **Pedro Ponce de Leon** vychovával v klášteře dva hluchoněmé chlapce. Hledal způsob, jakým by se s nimi mohl dorozumět. Podařilo se mu u nich dospět k určité formě artikulované řeči.
- Nastala éra vzdělávání jednotlivých neslyšících jedinců, kterým většinou pomáhal někdo z rodiny nebo z okolí.
- **Ramiréz de Carrión**, vyvinul svůj vlastní zjednodušený způsob výuky čtení a psaní a sklídl se svou metodou velký úspěch. Při výuce používal písmo i prstovou abecedu, jeho žáci mluvenou řeč.
- **Juan Pablo Bonet**, Carrionovu metodu mírně doplnil a sepsal. Propagoval jednoruční prstovou abecedu, zmiňuje se o odezírání.
- **John Bulwer** navrhoval již od roku 1648 zřízení samostatné školy, která by sloužila k výchově a vzdělávání hluchoněmých.

17. a 18. století

- **Jan Konrád Amman** vedl hluchoněmého žáka. Učil ho odezírat a artikulovat (napodobováním postavení mluvidel před zrcadlem). Využíval chvění mluvních orgánů při výslovnosti hlásek. Současně učil číst a psát.
- **Jacobo Rodrigues Pereira** žil v letech 1715 – 1780 a učil neslyšící ve Francii. Vytvořil si vlastní pokrokovou metodu výuky, zvanou daktylogie. Používal posunky, zbytky sluchu užíval při vyvozování hlasité řeči, Provokoval žáky k četbě i psaní, řídil se metodou názornosti. Jedince s vadami sluchu dělil podle stupně této vady a jejího vlivu na komunikaci.

Počátky hromadného vzdělávání

- **Abbé Charles Michel de L'Epée.** Žil ve Francii, kde v roce 1770 založil první veřejný ústav pro hluchoněmé. Vymyslel umělé posunky pro jednotlivé pojmy. Učil prstovou abecedu a psaní.
- **Samuel Heinicke** založil ústav v roce 1778 v německém Lipsku. Ve svém ústavu zavedl metodu „hláskovací“ (vyslovil hlásku, žák se ji naučil odezírat, artikulovat a psát). Z naučených hlásek se pak skládala slova, která se zapisovala a odezírala.
- **Metody:**
 - německá = orální a francouzská = posunková
- obě metody sváděly tvrdý boj

Souboj metod

- Mezinárodní kongres učitelů hluchoněmých – 1880.
- Vyvrcholil dlouholetý spor učitelů, logopedů, lékařů a vlastně všech okolo neslyšících.
- V rezoluci pak účastníci deklarovali **nadřazenost orální metody** nad znaky.

Sto let po „Milánu“

- Milánský kongres nastolil pro výchovu a výuku čistě orální metodu.
- Ta zdomácněla ve školách a ústavech pro hluchoněmé.
- Přesto nepřinesla příliš výrazné výsledky.
- Objevy v elektrotechnice a výroba sluchadel.

Moderní přístupy

Nejdůležitější směry 20. století:

- **Čistá orální metoda**
- **Simultánní komunikace**
- **Totální komunikace**
- **Bilingvální metoda**